

Hänvisning
VM112:00/2022Kontaktperson
Jurist Thomas LöfwenhiertaFinansutskottet
Skattedelegationen
Riksdagen
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av mervärdesskattelagen

Riksdagens finansutskottets skattedelegationen har den 30 september 2022 begärt landskapsregeringens skriftliga sakkunnigyttrande om RP 194/2022 rd Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av mervärdesskattelagen.

I propositionen föreslås det att mervärdesskattelagen ändras temporärt. Enligt förslaget sänks den mervärdesskattesats som tillämpas på el från 24 procent till 10 procent. Förslaget hänför sig till regeringens beslut om att vidta åtgärder i syfte att lindra konsekvenserna av höjda elpriser för hushållen. I anslutning till budgeten för 2023 fattade regeringen också beslut som syftar till att förbättra hushållens köpkraft under en period med kraftig inflation.

Mervärdesbeskattningen av el är för närvarande neutral jämfört med andra uppvärmningsformer. Den allmänna skattesats som tillämpas på el är motiverad också med tanke på elförbrukningen. En sänkt skattesats skapar ett incitament att öka elförbrukningen, vilket också under normala förhållanden skulle vara skadligt ur miljösynvinkel.

Reducerade mervärdesskattesatser anses i allmänhet inte vara ett effektivt medel för att uppnå specifika samhällliga mål. De reducerade skattesatsernas inverkan på konsumentpriserna är ofta osäker och de medför ökade administrativa kostnader för företag och myndigheter. Enligt propositionens konsekvensbedömning är det osäkert hur en sänkning av mervärdesskattesatserna överförs på priserna. I fråga om elenergi väntas en sänkning av mervärdesskattesatsen dock i det här exceptionella läget få nästan fullt genomslag i konsumentpriserna. Särskilt i fråga om gällande avtal väntas en sänkning av skattesatsen överföras på priserna, men i fråga om nya avtal som ingås under lagens giltighetstid är det osäkert i vilken utsträckning en reducerad skattesats överförs på

priserna. Om sänkningarna får fullt genomslag i priserna, sjunker konsumentpriset på el med cirka 11 procent.

Det föreslås också att inhemska persontransporter ska vara befriade från skatt. Skattebefrielsen förenas med rätt att dra av den skatt som ingår i anskaffningarna. En sänkning av mervärdesskattesatsen för persontransporter kan främja en utsläppssnål kollektivtrafik och delvis ersätta privatbilismen, varvid propositionen kan ha positiva konsekvenser ur miljösynvinkel. En sänkning av mervärdesskattesatsen riktar sig också mot den inrikes flygtrafiken, varvid propositionen kan ha skadliga miljökonsekvenser till den del som anlitandet av inrikes flyg ökar.

Lagen avses träda i kraft den 1 december 2022 och gälla till och med den 30 april 2023. Den ändring som gäller persontransporter föreslås dock träda i kraft först vid ingången av 2023.

Lagstiftningsbehörighet

Lagstiftningsbehörigheten inom beskattningen är delad mellan landskapet Åland och riket. Landskapet Åland har enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland (ÅFS 1991:71) lagstiftningsbehörighet avseende landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter. Enligt 27 § 36 punkten i självstyrelselagen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om skatter och avgifter med de undantag som nämns i 18 § 5 punkten.

Förslaget gäller mervärdesskatt, som är en indirekt skatt och riket har lagstiftningsbehörighet avseende indirekta skatter enligt 27 § 36 punkten i självstyrelselagen. I mervärdesbeskattningen i landskapet tillämpas lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (FFS 1266/1996) (kallad undantagslagen). Den föreslagna ändringen genomförs även i landskapet genom att undantagslagen gör den finländska mervärdesskattelagen, med vissa undantag, tillämplig till denna del på Åland.

Landskapsregeringens synpunkter

Landskapsregeringen anser att understöd för ny teknik och nya lösningar inom hållbarhet och energisparande fortsättningsvis behöver stödas för att uppmuntra till den gröna omställningen eftersom ekonomiska styrmedel ensamma inte löser problemen.

Ett av de 7 strategiska utvecklingsmålen i Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda är markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet. Landskapsregeringen förutsätter att regeringen övergripande arbetar mot motsvarande

målsättning i förändringen av beskattningen, som är ett viktigt instrument för att nå en markant minskning av utsläpp av växthusgaser.

I den beredning av utlåtandet som har gjorts har det inte uppstått skäl för landskapsregeringen att invända mot sakinnehållet i lagförslaget.

Minister

Roger Höglund

Jurist

Thomas Löfwenhierta